

# Viastr, -cestov

2\*21

JIŘÍ MÁDL  
ZDENĚK KŘENEK  
ROMAN ČADA  
STARÁ REKLAMA



# U nás vše vyřídíte na dálku.

Pro pojištění volejte našim poradcům, všechny své dokumenty najdete v mobilní aplikaci, škodu vyřídíte on-line. Jsme prostě digitální.



**Stanislav Bernard**  
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Naše dlouholetá reklamní kampaň založená na sloganu Svět se zbláznil, držte se! vždy poukazovala na něco bláznivého, co se u nás nebo ve světě zrovna dělo. My jsme na to posvětili reflektorem a udělali si z toho legraci. Zvláště v poslední době je ale hodně cítit, že se svět nezbláznil, ale že přímo zešílel. Jako by člověk nevěděl, na co posvětit dřív, a to zdaleka nemám na mysli „pouze“ pandemií. Navíc mi ani nepřijde, že je tady vhodná doba dělat si z něčeho legraci, protože svět je skutečně nemocný.

A do takového rozpoložení vstoupil Jirka Mádl, kterého jsme zhruba před rokem oslovili s nabídkou spolupráce na vytvoření krátkého filmu pro naše nové návštěvnické centrum v Humpolci. Tenkrát z toho nic nebylo, ale... Většinou neznáme celý příběh...

O pár měsíců později, bylo to na podzim, se ozval Jirka s tím, že dostal nápad: pět mini příběhů spojených v jeden devadesátivteřinový spot. Je o lidech, kteří nyní prožívají to, co prožívá celá společnost. Příběhy, v nichž vítězí lidská vzájemnost, obyčejné lidské teplo, kdy jeden podpoří toho druhého, obejmě ho a dá mu tím najevo, že za ním vždycky bude stát. Že sice můžeme prožívat složité období, ale pokud si vzájemně pomůžeme, máme šanci uvěřit, že to společně dáme, že všechno těžké přechkáme v dobrém. Jirka navázal na naši kampaň Svět se zbláz-

nil, držte se!, ale dal jí zcela nový obsah. Nakonec jsme v našem sloganu nahradili jedno jediné písmeno: držte se jsme změnili na držme se a ta myšlenka dostala úplně jiný, hlubší význaam, který navíc mnohem lépe vyjadřuje dnešní realitu.

Vzniklo něco, kdy pro nás všechny bylo na prvním místě přispět k určitému léčení naší nemocné, rozdělené společnosti. Cítím, že sdělení, které tento projekt přinese, bude velmi intenzivní. Primární je zpráva lidem, která ukazuje a nabízí, že existuje jiná možnost, jak se k sobě vzájemně chovat, jak si vyjádřit účast, podporu, obejmout se. Protože to je v životě nejvíce a je opravdu na čase si to zase připomenout.

Rád dodávám, že jeden z mini příběhů jsme chtěli natočit v Humpolci, a to se povedlo. Stáli jsme o to, aby se město, kde jsme doma, objevilo ve spojení s těmi krásnými lidskými příběhy nejen v českých médiích a na sociálních sítích, ale věřím, že i ve světě.

Pokud se za tím vším ohlédnou, vždycky v naší komunikaci fungovalo naprosto nejlépe, když jsme vyjadřovali, co sami cítíme. Hlava sice dokáže vymyslet milion pohledů, ale tady pro to nebyl prostor. Naše poselství mluví od srdce k srdcům.

Držme se!

## vlastní cestou 2<sup>21</sup>

duben — květen — červen

redakce  
Stanislav Bernard, Boris Dočekal,  
Zdeněk Mikulášek, Markéta Navrátilová,  
Aneta Slavíková  
design  
Štěpán Malovec  
tisk  
Indigoprint, s. r. o.  
vydavatel  
Rodinný pivovar Bernard, a. s.

Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz  
Magazin Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR  
pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

## obsah

- |  |   |
|--|---|
| 04 — Jiří Mádl<br>rozhovor                     | 30 — Dawson City: Hora volá<br>komiks (Jaromír 99 / J. Rudiš) |
| 10 — Naše Květa nelže<br>povídka Ondřeje Neffa | 32 — Škola jako jablonoňový sad<br>Vlastimil Fiala            |
| 14 — Den po Sobotě<br>básně Zdeňka Křenka      | 33 — O přesnosti<br>fejton Borise Dočekala                    |
| 20 — Z pivovaru<br>novinky z pivovaru          | 34 — Špacírovat po Ringu<br>reportáž                          |
| 22 — Stará reklama<br>lahůdka ze světa umění   | 38 — Přírodní rezervace Jechovec<br>Vysočina a okolí          |
| 26 — Roman Čada<br>rozhovor                    |   |



obálka > Reklamní smaltovaná cedule firmy František Melichar (detail)  
foto > Jiří Hloušek / X Production



# Pohodlný život

ničí

scenáristické  
zápletky



říká

Jiří Mádl



# Chci diváka především bavit, a tím nemyslím jen rozesmávat



**Dobrý film dělá podle Jiřího Mádlu scénář a tým kvalitních lidí se správnou motivací. On sám je autorem dvou úspěšných celovečerních snímků a už dlouhodobě se mu daří jako herci. Za jeden ze svých posledních výkonů nedávno získal Českého lva. Na současné situaci se Jiří Mádl snaží vidět i něco pozitivního, třeba to, že přinesla spoustu zajímavých námětů pro budoucí zpracování. Taky věří, že diváci, lační po kulturním zážitku, začnou umění vnímat pozorněji. V rozhovoru mluví o tom, pro koho píše scénáře, s úsměvem líčí, jak vyrazil dobýt Hollywood, a v neposlední řadě o svém dalším filmu.**

**V březnu jste získal Českého lva za vedlejší roli ve filmu Modelář. Jak významný úspěch to pro vás je?**

Je to fajn. Ta role byla zajímavá, dobře se mi to hrálo. Navíc Petr Zelenka je režisér, se kterým jsem chtěl pracovat už delší dobu, a to, že tato spolupráce byla korunovaná tím, že jsem získal Českého lva, je příjemné.

**Mluvíme spolu téměř přesně rok od začátku koronavirové pandemie. Jak jste ho vy osobně prožíval?**

Nemám dobrý pocit z toho, co se děje, zejména jak to celé řešíme. Že bych ale měl nějaký velký strach, co bude za rok, to nemám. Myslím, že situaci zvládneme a možná svět bude jiný, ale ne nutně horší. Kdoví, třeba i lidem, kteří přišli o své živobytí, to za pár let bude připadat jako nový podnik. Prostě to nechci vidět jen černě. Asi každý si během toho

roku prožil nějakou nepříjemnou chvíli. Já jsem na podzim překonal asi největší krizi ve svém životě.

**Řeknete, o co šlo?**

Nechci to moc rozebírat, šlo o osobní věci, které s covidem nijak nesouvisely, ale tím, jak člověk vypadne ze svého běžného životního rytmu, vznikne prostor, aby se vynořily. Lidská hlava je schopná, řekl bych až talentovaná na to, jak některé věci přehlušovat, třeba právě prací. Proto se lidi bojí být tak moc sami. Já ani nevěděl, že v sobě něco nevyřešeného pořád mám, a najednou se to zase objevilo. Cítím, že jsem udělal velký krok. Asi to tak mělo být.

**Pro Rodinný pivovar Bernard jste nedávno vytvořil krátké spoty. Bylo pro vás pivo dobrou inspirací?**

Byl jsem osloven, abych vymyslel „filmeček“ do návštěvnického centra pivovaru, které vzniká a kde bude i kino. Nastudoval jsem spoustu materiálů a musel jsem sportovně přiznat, že mě vůbec nic nenapadá. Jen jsem si říkal, že by to mělo být něco jako dokument, že to by mohlo návštěvníky zajímat. Nakonec se ukázalo, že by mělo jít o vtipnou reklamu, jejímž cílem bude lidi potěšit. To byla velmi důležitá věta, která nás dovedla do tvaru, v kterém jsme teď. Chtěli jsme potěšit humorem, což je vždycky správně. Vzal jsem si to pivo do ruky a snažil jsem se vnímat, co cítím. Je to jako když si do ruky vezmete malé dítě, taky z něj máte nějaký pocit. U věcí je to podobné, jen možná ne tak intenzivní. Cítil jsem

především eleganci: eleganci gentlemana, který ne že by neměl humor, ale za břicho se s ním nepopadáte. Je to někdo, kdo především dělá svoji práci, má v sobě velkorysost, ale zároveň je tu určitá vyhraněnost vůči věcem, které s jeho charakterem nebo prací, kterou chce dělat, až tak nesouvisí. Vždycky se mi líbil slogan „svět se zbláznil, držte se“; říkal jsem si, že on může být symbolem změny toho kontextu. Dalšími debatami vznikl, myslím, ještě lepší slogan „svět se zbláznil, držme se“.

**Co nám pandemie ukázala jako společnosti?**

Dnes se víc než kdy jindy ukazuje, jak jsme si až příliš jistí svým názorem a jsme kvůli tomu schopni zavrhnout i nejbližšího rodinného příslušníka, který si myslí něco jiného. Zároveň ale sílí něco, co bych nazval extrémní charitou, v tom se společnost dostala až do heroického stavu. Je určitě dobře řešit globální problémy, o tom není pochyb, ale ne každý na to má kapacitu nebo peníze. Jen bych chtěl, abychom si uvědomili, že spousta dobrých věcí nás nic nestojí. Někdy si neuvědomujeme, že svět zlepšíme i „pouhou“ každodenní dobrotou. Zvládne to každý z nás, každou minutu našeho života na to máme příležitost. Třeba když pomůžeme ženě s kočárkem. Když vidíme, že je někomu zle a my nevíme proč, tak k němu přistupujeme tak, že bojuje nějakou bitvu, o které my vůbec nic nevíme.

**O této době se často mluví jako o zdroji mnoha zajímavých příběhů ke zpracování. Taky se na něco chystáte?**

Je to období, které se bude hodně reflektovat, o tom nepochybují. Žádné téma ani žánr zatím nemám, ještě totiž není konec. Ale určitě bude z čeho brát, protože se lidé najednou dostali ze své komfortní zóny – jsou v izolaci, někdy i bez peněz a musejí improvizovat. Když se budeme bavit o scénářistické práci, tak toto je pro zápletku dobrá premisa, ostatně jako každý průšvih. Moderní doba jinak zajímavým příběhům příliš nepřeje, řekl bych, že je přímo „požírání“. Dřív když přišlo dítě domů ze školy a nemělo klíče, tak čekalo před domem nebo se pro ně vydalo k rodičům do práce. Dneska někomu zavolá a je to vyřešené. Tato pohodlnost scénářistické zápletky ničí. Takže ano, pandemie v tomto znovu otevírá dveře, byť bych tedy raději scénářisticky víc čerpal z průšvihů historických než z tohoto současného.



Pandemii budeme reflektovat hodně. Žádné téma ani žánr zatím nemám, protože ještě není konec.

**Pandemie vám ale překazila americké turné s filmem Na střeše. Zřejmě definitivně...**

Ano, to už asi nebude, film bude starý, než se vše urovná. Měli jsme jet do Spojených států, Kanady a Jižní Ameriky, mohlo to být fakt super. Navíc se k filmu Na střeše měl v Jižní Americe připojit film Hra chilského režiséra Almendrase. No, škoda. Ale tak zase by nevznikly jiné věci.

**Třeba minisérie Miluju tě, Pucinko o vztahu dvou zubních kartáčků právě v době pandemie a seriál Hotel Kokořín, ve kterém i hraje. Jde o experiment, který má být kombinací komedie a dokumentu ze samotného natáčení. Jak natáčení vypadalo?**

Šlo o koncept tady a teď – jeden díl se točil jeden den, ráno zase další. Přes den se točilo, navečer se psal scénář, který se kolikrát dopisoval jen pár hodin před natáčením.

Samozřejmě nám natáčení komplikovala celá řada nečekaných událostí, na které musíte reagovat velmi rychle. Třeba když nám onemocněla herečka.

**Zároveň pořád pracujete na svém třetím celovečerním filmu Vlny o redakci Československého rozhlasu v 60. letech. Jak jste na toto téma přišel?**

Na vysoké škole jsem dostal za úkol zpracovat knížku Od mikrofonu k posluchačům, která popisuje historii Českého a Československého rozhlasu, a tam je jedna krátká kapitola o redakci mezinárodního života od Milana Weinera. Ta mě úplně nadchla. Mnohokrát jsme slyšeli z archivu Českého rozhlasu informaci o tom, že vojska Varšavské smlouvy obsadila naše území. Málokdo ale ví, jak to v redakci vypadalo. Jak je možné, že rozhlas obsazený vojsky ještě deset dní vysílal? Další věcí, která mě fascinovala, byly osobnosti jako Věra Štovičková, Jan Petránek,

Jiří Dienstbier nebo Luboš Dobrovský. Všichni dohromady tvořili velmi pestrý kolektiv. Když byste podle nich měla napsat divadelní hru, postavy jsou jasně dané – žena, takový ten chlap v sukni, přitom něčím něžná, potom sukničkáři, tvrdáci, bonviváni a šéf, který se to všechno snaží korigovat.

**Kdy byste chtěl začít natáčet?**

Momentálně je tak z devadesáti pěti procent hotový scénář. Rád bych začal točit v roce 2022, ale bude záležet, jak se nám podaří sehnat peníze, abych stihl sto leté výročí Českého rozhlasu v roce 2023. Paradoxně věřím, že to, co se děje teď, mému filmu prospěje. Před pandemií jsme byli zahlceni vším možným, byli jsme takřkající vyblíkaní, nepozorní. Díky covidu se dostáváme do fáze, kdy jsme nuceni se zastavit a začít vnímat. Nemůžeme odletět do Thajska, musíme sedět doma, nasáknout do rodné hroudy a vyřešit si život. Je to něco podobného, jako



když jsem nikomu nedokázal vysvětlit, proč mám tak pracovně rád období mezi Vánoce a Silvestrem. V tomto čase je všude spousta volné energie, kterou nikdo nechce. Pro umění je to vlastně skvělé. Jsme v atmosféře, kterou všichni cítíme, je všech. Lidé se budou chtít nejdříve hodně smát, ale pak budou celkově hledat zábavu, ať už napínavou, emočně vypjatou, nebo jinou. Dojde postupně čas na ambicióznější projekty; jsem v tomto směru velký optimista. Myslím, že by to mohlo být něco podobného jako po válce, kdy lidé prý umění víc potřebovali a zároveň ho dokázali i lépe konzumovat.

#### Myslíte pozorněji?

Úplná tortura pro umělce je, když letíte letadlem a před vámi sedí člověk, který si v tabletu pouští film, a vidíte, jak prstem přeskakuje scény. Délka divákovy pozornosti

se čím dál víc zkracuje. Když jsem četl první knížku o scenáristice, psali v ní, že první zápletka má přijít za patnáct minut. Pak jsem odjel studovat scenáristiku do New Yorku, a tam už se mluvilo o deseti minutách. Dneska jsme na osmi, někdy dokonce šesti minutách. To se bavíme o pouhých deseti letech.

**Když se novináři ptali Alfreda Hitchcocka, co dělá dobrý film, odpověděl, že tři věci: scénář, scénář a scénář. Souhlasíte s ním?**

Osobně si myslím, že to pravda není. Pokud bych měl já vyjmenovat tři věci, které dělají dobrý film, jednou z nich bude bezpochyby kvalitní scénář, to ano. Ale k tomu, aby vznikl, potřebujete dobrý tým lidí, takže další velmi důležitou věcí je výběr spolupracovníků, a s tím souvisí i jejich osobní motivace, to, s čím do filmu jdou.

#### Jaké příběhy chcete vyprávět vy a komu?

Chci diváka především bavit. Jen v češtině to pořád chápeme ve smyslu „rozesmávat“. Já to cítím trochu jinak. Divák se nemusí nutně popadat za břicho. Byl bych rád, aby se u mých filmů bavil, jakkoli.

**S jakou ambicí se pouštíte do nového filmu?**

To je vlastně v celé tvorbě to nejdůležitější a často se na to sám sebe taky ptám. Když vidím film, o kterém nemůžu říct, že by v něm bylo něco špatně, ale pořád mi tam něco nehraje, často je to možná proto, že tam cítím jinou ambicí než vyprávět a sdílet. Někdo si třeba vybere prvoplánově dobré téma, ale nezvládne ho zpracovat, jiný zas film zpracuje řemeslně dobře, ale stejně na vás nic nepřenesou. Pokud to mám pojmenovat, tak já chci někomu odvyprávět příběh. Chci vzít

#### Jiří Mádrl

(\*1986)

Český filmový herec, režisér a scenárista. Mezi jeho nejznámější filmy patří *Snowboardáci*, *Gympl*, *Děti noci* (Křišťálový globus za nejlepší mužský herecký výkon na MMF Karlovy Vary), *Probudím se včera*, *Colette*, *Vlk z Královských Vinohrad*, *Hra nebo Modelář* (Český lev za vedlejší mužský herecký výkon). Napsal a režíroval dva celovečerní filmy – *Pojedeme k moři* (2014) a *Na střeše* (2019). Vystudoval obor Sociální a masová komunikace na Univerzitě Jana Amose Komenského v Praze. V roce 2011 absolvoval kurz scenáristiky na New York Film Academy. Organizuje řadu charitativních projektů.



Nechci dělat „ucukávačku“.



diváka kolem ramen a říct mu, pojď, tady pro tebe něco mám.

**Jako herec jste si už vyzkoušel zahraniční produkci, a ne jednou. Jdete stejným směrem i jako tvůrce, tedy režisér a scenárista?**

Rád bych v zahraničí něco natočil, především kvůli větší umělecké svobodě a možnostem. Láká mě hlavně Německo a Itálie. Důvody jsou logické – víc peněz na výrobu, víc času na natáčení, víc herců, víc možností film distribuovat a možná i víc témat ke zpracování. Navíc mají tyto země mnohem blíž do Ameriky a co si budeme povídat, každý filmař chce do Hollywoodu. Když bych tam mohl tvořit zcela svobodně, tak to беру všemi deseti. Ale určitě i tam musíte dělat kompromisy, zase jiné.

**Popište mi, jak to probíhá, když se snaží český herec dostat do Hollywoodu...**

Tak to bývá hodně vtipné. Ve Spojených státech mám manažera a zkoušel jsem to tam. Derek mi domluvil schůzky v různých velkých studiích jako Disney nebo Paramount. Přišel jsem tam, ukázal svůj showreel a zástupce studia říká: Tak, Jerry, ty jsi z České republiky a jsi tam známý, jo. A kolik tam žije lidí? Řekl jsem, že deset milionů. On si to zapsal a zeptal se, kde ještě jsem známý. Řekl jsem, že na Slovensku. On na to, kolik

má obyvatel. Já, že šest milionů. Zase si to zapsal a znovu se zeptal, kde ještě jsem známý. Vzpomněl jsem si, že mi občas přijdou žádosti o rozhovor nebo podpis z Německa a z Polska, ale jsou to spíš velcí fandové filmu. On si k těm počtům obyvatel napsal plus. No a po mně šel Francouz, který absolvoval to stejné, s tím rozdílem, že ve Francii žije sedmdesát milionů lidí.

**Takže je to spíš o štěstí?**

Má to několik proměnných. Buď na vás seženou financování, anebo ví, že jim film prodáte určité velikosti „svého“ trhu. Což je dost podobné, ale není to to samé. Třeba je dané, že roli musí hrát Evropan a je jedno odkud. V tom případě máte velkou nevýhodu: sice nejsme úplně malinká země, ale je tu hodně o dost větších. Pak ale můžete mít štěstí, že chtějí Východoevropana a je to film se třemi světovými hvězdami a je to opravdu neoddiskutovatelně východoevropská role. Pak máte šanci. Ne že by role nebyly, jsou, ale často jsou nezajímavé. Nabídnou vám, že chtějí „local power“ a vlastně je to něco, co zbylo. Dejte Ivanovi Trojanovi důvod, aby hrál nezajímavou roli Rusa za nijak zvlášť velký honorář. Je to zvláštní cirkus, ale něčím vlastně i roztomilý.

**Na druhou stranu, vy máte svou hvězdu na chodníku slávy ve Zlíně, takže**

**zaděláno je...**

A to je do Los Angeles už kousek. Ale teď vážně, jsem za tu hvězdu rád. Zlínský Film Festival je nejstarším pro děti a mládež na světě, takže má velkou tradici. Navíc je ve Zlíně kino pro tisíce lidí, to je světový unikát, a Zlín je filmové město. Vážím si toho moc.

**Co v současnosti oblíbené seriály na Netflixu a HBO? Chtěl byste nějaký natočit?**

Problém je, že já odmala čtu knížky a jsem úplně blázen do filmů, ale na seriálech jsem nevyrostl. Když něco nemáte „nakoukané“, nemáte takový ten automatický reflex, že podvědomě víte, co bude fungovat, co ne. Souhlasím s tím, že se seriálová tvorba zvedla, ale zatím spíše jen vizuálně. Jinak seriál filmu ještě pořád nesahá ani po paty. Minimálně v tom, že bych se na něj chtěl podívat podruhé, potřetí, v tomto je film pořád královská disciplína. Mám rád třeba italsko-americký seriál *ZeroZeroZero*, který má na konci nějakou katarzi a já vím, proč jsem se na něj celou dobu díval, že mi to něco řeklo. Ale často je seriál točený principem nalákat – ucuknout, nalákat – ucuknout a já po desátém dílu zjistím, že mi to neřeklo vůbec nic. Připadám si potom jako blbec. Takže seriál možná ano, ale nechtěl bych dělat jen „ucukávačku“.



ONDŘEJ NEFF

## Naše Květa nelže

Potkan se rozběhl k popelnicím. Nemohlo ho napadnout, že ho na dvorku rodinného domu v pražských Záběhlicích přepadne kobra královská. Utekla z příjemně vyhřátého terária a hledala něco k snědku. Zasáhla potkana za krkem. Nepokládala za nutné plýtvat svým nervovým jedem, kterým dokáže skolit slona a člověka usmrtí za několik minut. Byla to takříkajíc spořivá kobra. Pozřela kořist a odplazila se zpátky do úkrytu pod dřevníkem, kde teď usne. Bude potkana trávit. Až se probudí, pak uvidí.

„Pojedeš do Záběhlic,“ řekl směnař zpravodajství televizní stanice Expres mladé reportérce Věře Volfové. Podal jí agenturní zprávu. Ani po třech dnech pátrání se nepodařilo najít hada, který zaútočil na třináctiletou K. M. v lesíku v Záběhlicích, stálo tam. Také není známo, komu utekla.

„Co já s tím?“ ptala se Volfová. Chtěla by dělat velkou investigativní žurnalistiku. Jenže tady v Expresu ji posílali na samé čurdy.

„Pamatuj, děvenko, že dobrý novinář dokáže pojmut každé téma,“ pravil směnař blahosklonně. „Tak plav.“

Volfová celkem snadno získala adresu i telefon na Mazáčovy. Jejich dcera Květa byla tři dny v centru rozruchu. Volfová zazvonila u vrátek a přišel jí otevřít otec Mazáč, s vyhublou tváří poznamenanou trvalým pocitem nespokojenosti. Volfová se mu představila a řekla mu, že se domluvila s jeho paní, že se štábem přijede.

Mazáč zavrtěl hlavou, pohlédl na kameramana a zvukaře a s povzdechem je pozval dál.

„Jdete zbytečně, slečno redaktorko. Nic tady nepořídíte. Byl to úplně zbytečný poplach.“

„Naše Květa nelže,“ ozval se ze dveří domku jakot paní Mazáčové. Byla to temperamentní žena jižanského typu, drobná, prudce pohyblivá, s výraznými očima. „Byl to had, takhle velký,“ drmolila a roztáhla ruce, co mohla.

„Kousnul ji do boty. Ukážu vám tu botu.“ „Had by byl lepší,“ zabručel kameraman.

„Pan Míka jasně řekl, že je vyloučeno, aby se tady pohyboval had takové velikosti,“ vedl Mazáč svou.

„Kdo je pan Míka?“

„Znalec hadů. Nabídl pomoc při pátrání. Je to skutečný odborník.“

„Můžeme mluvit se slečnou dcerou?“ ptala se Volfová.

„Nic vám neřekne,“ na to Mazáč.

„Jen pojdte! Naše Květa vám všechno poví,“ povykovala žena.

Ukázalo se, že naše Květa je zarputilý třináctiletý fracek. Po matce zdělila oči, temperament se ztratil někde při buněčném dělení a uvolnil prostor otcově urážlivosti. Když Volfová s kameramanem a zvukařem vešli do obýváku, jenom se vmáčkla do televizního křesla a hlavu vtáhla mezi ramena. Matka Mazáčová zatím přinesla botu.

„Vidíte? To jsou dírky po zubech,“ ukazovala.

„Budou vidět na obraze?“

ptala se Volfová kameramana.

„Na to zapomeň,“ odpověděl bez váhání.

„Slečna Květa nám to poví, jak to bylo, že, slečno Květo. Kde vás had napadl?“

„V tom hájku u Chodoveckého potoka,“ spustila matka.

„Bylo by lepší, kdyby nám to slečna řekla sama. Sjeď to,“ kývla Volfová na kameramana a zvukař zapnul magnetofon.

„Tak tedy v hájku,“ navázala Volfová. Květa mlčela. „Bylo to v hájku? Nebo jinde?“

„To je jedno,“ řekla.

„Hada jste nenašli.“

„My ho nehledali,“ připomněla Volfová vlídně. „Kde by mohl podle tebe být?“

„Odborník popřel, že by se tu vyskytl had takové velikosti,“ zasáhl Mazáč.

„To je debil,“ sekla Květa pyskem.

„Takhle nemluv o svém otci.“

My to vystříhneme,“ obrátila se reportérka na Mazáčovou.

„Ona myslí toho Míku.“

Nemůže mu to odpustit. Nařkl ji, že si všechno vymyslela.“

„A nevymyslela sis to?“

„Naše Květa nelže!“ křikla Mazáčová. „Tohle je důkaz,“ mávala botou. „Jen ji zkuste natočit. Určitě ty dírky budou vidět.“

Kameraman se tázavě podíval na Volfovou. Pokrčila rameny. Tak tedy botu natočil.

„Had takové velikosti by musel být jedovatý,“ ozval se Mazáč. „Říkal to pan Míka, znalec hadů. Kdyby tu takový had byl, jakože nebyl, naše Květa by útok nepřežila.“

„Míka je svině a had určitě utekl jemu,“ vedla Květa svou.

„Jste si jistá, že to byl had?“ ptala se jí Volfová. „Mohla jste na něco šlápnout a od toho mohly být ty dírky.“

„Kdybyste ho chytili, tak byste ho viděli,“ odpovědělo děvče a víc z ní nedostali.

Pak se Volfová rozloučila a trojice se vracela k autu.

„Máme něco?“ zeptala se kameramana.

„Jo. Botu a nasranou,“ proľhanou holku.“

„Myslíš, že si to vymyslela?“

„To je přece jasný.“

Nastoupili do vozu.

„Bude to stačit?“

„Těžko,“ mínil kameraman.

„Víme jenom, že ta holka lže.“

„Napadá mě,“ řekla najednou Volfová, „že je to svým způsobem zajímavý. Jedem!“

Potkan se v trávicím ústrojí kobry královské rozpouštěl jako karamela v ústech malého nezbedy. Had pořád ještě podřimoval, nicméně zvolna přicházel k vědomí a nejasně si uvědomoval, že ta poslední kořist opravdu nebyla nic moc, žádná lahůdka, jak by si představoval. Hadi nejsou ani optimisté, ani pesimisté, berou život tak, jak je. Nicméně jako každý jiný živý tvor dovedou rozeznat, co je opravdu dobré a co méně dobré. A přirozeně touží po tom prvním.

„Bude to psychologická kauza,“ řekla Volfová směnařovi, když se vrátili do redakce. Sestříhala materiál natočený v Záběhlicích a doplnila ho výkladem psychologa doktora Wiesnera, specialisty na komunikaci s problémovou mládeží. Výsledek pak po dvou dnech práce předvedla kameramanovi.

„Jseš šikovná,“ řekl uznale. „Dokážeš uplést z hovna bič. Až to ti Mazáčovi uvidí, tak se poserou. Hlavně ta baba.“

„Bud v klidu. Nikdo není jmenovaný. Obličej je rozostřené a hlas filtrovaný. Je z toho obecná kauza. Mladý člověk v informačním věku. Touha se prosadit mezi toxickými vjemy, které útočí ze všech stran. Hranice fantazie, rozumíš?“

„Papouškuješ kecý toho cvokaře,“ poznamenal kameraman. „Ale výsledek je dobrý. Bude se líbit.“ Osmiminutový příspěvek zařadila televize Expres do pátečního večerního pořadu Na doraz. Volfová váhala, jestli má na něj Mazáčovy upozornit. Sama sebe ujišťovala, že není o hadovi a Mazáčových, že je to rozkrutí obecného problému. Každopádně to není o nich.

„Nebud' blbá,“ řekl jí kameraman. „Brnkni jim. Stejně se to dozvědí.“

V pátek večer usedli manželé Mazáčovi k televizi, aby zhlédli pořad Na doraz. Květa se zamkla v pokojíčku.

Mazáčová se tetelila vzrušením.

„Jsem zvědavá, jestli tam budou vidět ty dírky v té botě.“

„Už běž někam s těma svejma dírkama po zubech. Doufám, že to ta Volfová vzala rozumně a že bude po té celé aféře pokoj.“

Když dílko reportérky Volfové zhlédli, bylo jim jasné, že pokoj nebude.

Šikovnými stříhy a vynalézavým uměním kameramana se podařilo z manželů Mazáčových udělat krkavčí rodiče, kteří z dcery vychovali patologickou lhářku schopnou čehokoli, aby na sebe upoutala pozornost. Hlavní slovo v pořadu měl psycholog, který v něm hájil tezi, že rodičům jistého typu by měl stát děti odebrat ještě dřív, než na nich spáchají nevratné škody. V tomto případě je ale už pozdě, mínil psycholog. Redaktorka Volfová pak ujistila diváky, že jde o modelový případ a že není třeba po identitě osob pátrat: hlavní aktéři, manželé Mazáčovi a Květa, měli rozostřené obličej.

Mazáčovou nejvíc rozhněvaly ty rozostřené obličej.

„Oni z nás udělali zločince. Co budeme dělat, Kájo?“

„Ber to s rozumem, Maruš. Nikdo nás nepozná, ani po hlase.“

„Nebud' labuť. Každý nás pozná.“

A rozostřili nás! Takhle ukazují ty největší zločince a politiky!“

„Neblázni, Maruš. Vždyť to o nás ani nebylo. Jenom o mládeži, obecně, rozumíš?“

„Každý přece ví, že naši Květu napadl had. Jak můžeš říct, že nás nikdo nepozná? Proč jsi k nám tu televizi zval? Jak tě to mohlo napadnout?“

„Já že ji zval? Mluvili s tebou.“

„Jenže tys jim otevřel vrátka. Já stála vzadu ve dveřích a byla bych je vyhodila. Ale ty ses hrnul k vrátkům, a když jsi viděl tu frajli, byl jsi celej divej a dělal chytrýho. Taková ostuda!“

„Nikdo nás nepozná a zejtra, až se vyspíme, bude klid. Uvidíš.“





Málokdy se Karel Mazáč tak mýlil. Oba chodili do práce, a tak museli stokrát vyslechnout: Byli jste v televizi. Dcerušku prej pokousal had, je jí dobře?

Lidi nesledují televizi pozorně, uklidňovala se paní Mazáčová. Vůbec nechápu, o co v tom pořadu šlo. Většina lidí pochopila jen to, že Květu kousl had. To je dobře, že to tak vyznělo. Lidi to tak vezmou.

Byly ale i jiné názory a ty Mazáčovým vrtaly hlavou.

„Budete televizi žalovat? Tohle bych si nenechal líbit. Já bych je žaloval o náhradu, aspoň milion. Nebo tři.“

„Lidi stojí za námi. Lidi nám drží palce,“ řekla Marie Mazáčová večer manželovi. Květa zarputile dřepěla v křesle. „Vysoudíme peníze a pošleme tě studovat do ciziny. Zrovna jsem četla inzerát, soukromá škola na Floridě, v Miami. Co bys říkala tomu studovat v Miami?“

„V Miami je to blbý,“ řekla Květa a odešla do pokojíčku poslouchat techno.

„Chudák holka, je tak citlivá,“

dívala se za ní matka soucitně.

„Neměla si vymejšlet,“ řekl Mazáč vztekle.

„Ale co když opravdu viděla hada a on ji opravdu kousnul do boty?“

„Blbost,“ řekl Mazáč stroze. Pak ho něco napadlo.

Po týdnu ze stráveného potkana zbyl jen ubohý smotek zbytků kostí, kůže a srsti. Kobru trápil hlad. Duševní život hadů je velmi prostý a nedá se u nich mluvit o stesku. Nicméně to, co ji ovládalo, bylo stesku hodně blízko – a kdyby dovedla přemýšlet ještě líp,

vyčítala by si, že utekla z toho milého, žárovkou protepleného terária, kde mohla podřimovat od žrádla k žrádlu a neměla jiné starosti než si ve správný čas svléknout kůži. Kdepak teplé terárium! Tohle byl studený, nepřátelský svět. Vyvolával v ní hněv. Musí se do něho vypravit, aby v něm objevila kořist.

K večeru se Karel Mazáč vrátil domů. Manželka se už taky vrátila z práce a z dětského pokoje se ozývalo techno.

„Už je to dobrý, Kájo,“ hlásila žena. „Utichlo to. Dnes jenom jeden telefon a tři esemesky. Měl jsi pravdu. Bude klid.“

Teď si všimla odhodlaného výrazu v mužově obličejí. Většinou se tvářil jako starosta, kterému ubližují, kdežto teď vypadal jako Vinnetou na válečné stezce. Napřímený, hlavu vztyčenou, položil na jídelní stůl veliký plátěný vak uzavřený na zip a nějaké kovové nářadí.

„Chtějí hada, mají mít hada. Už jsem volal tu Volfovou. Řekl jsem jí, že jsem toho hada chytil.“

„Co to povídáš, Kájo,“ vyhrkla Marie Mazáčová. Pak vyjekla. Všimla si, že se pytel pohnul. „Co je v tom?“

„Říkám ti, že had. Tohle jsou železa na odchyt. Vidíš? Tímhle hákem se had podebere. Většinou to stačí. On se prověsí a už se ani moc nemele. Kdyby zlobil, tady na něho mám kleště.“

„Copak chceš chytat hady, Kájo?“ žasla žena a střídavě hleděla na muže a na zmítající se pytel.

„Nic takovýho! Had je chycený tady v pytli. Volfové ukážu železa a pytel. Rozumíš? Bude to v televizi. Všichni uvidí, že si naše Květa nic nevymyslela. Opravdu na ni vlítl had a kousl ji do boty. Že jsme ho dlouho hledali? Byl šikovnej a schovával se. No a teď jsem ho chytil a předvedu ho Volfový a tomu protivnému chlapovi s kamerou.“

„Kde jsi k němu přišel?“

„Koupil. Dneska koupíš všechno, jakékoli zvíře. Chceš lva? Koupíš si lva. Tahle užovka mě přišla na patnáct set. Až si ji ta Volfová nafilmuje, vrátím ji.“

„No tohle, Kájo,“ vydechla Marie Mazáčová obdivně. Hned pak běžela ke dveřím a volala směrem k dětskému pokoji. „Květuš! Pojď sem rychle! Něco pro tebe máme!“

Otec nakonec musel pro dceru dojít. Přišla nasupená a nevraživě se dívala na pytel.

„Tys ho vážně chytil?“

dívala se nedůvěřivě.

Manželé si rychle vyměnili pohledy. Tohle je nenapadlo. No ovšem, holka by mohla věřit, že otec hada skutečně odchytil.

„Jasně. Tam vzadu, u dřevníku.“

„Ukaž,“ řekla Květa a dřív, než jí v tom stačili zabránit, přistoupila ke stolu a otevřela zip. Nahlédla dovnitř a rázně zip zatáhla.

„To není on.“

„Jak není on? Je to had,“ naléhal otec.

„Ale jinej. Viděla jsem jinýho hada.“

„To je snad jedno, ne? Podívej, Květuško. Až přijede paní redaktorka, nemusíš vůbec nic říkat. Had jako had. Nikdo neví, jakého jsi hada viděla.“

Děvče si prohlíželo železa položená na stole a pak vzhlédla k otci.

„Ty jsi toho hada koupil.“

„Ne. Chytil jsem ho u dřevníku.“

„Lžeš. Jste oba prolhaný. Ten pořad byl pravdivej, akorát že prolhaný jste vy dva, a ne já.“

Rozbrečela se a vyběhla z pokoje.

„Běž za ní,“ řekl Mazáč ženě.

„Vyříd si to s ní ty. Byl to tvůj nápad. A tu věc dej radši pryč.“

Před domem zastavilo auto.

„To jsou oni. Televize,“

řekla Marie Mazáčová.

„Vyřídím to s nimi. Žádné chození kolem horké kaše,“ řekl Karel Mazáč a vyšel do předsíně. Žena se za ním dívala.

„To nedopadne dobře, to nedopadne dobře,“ opakovala.

„Kdepak jste ho chytil?“ slyšela kroky a pak jasný hlas reportérky Volfové.

„Tam venku u dřevníku. Zřejmě se tam celou tu dobu schovával. Taky si ho můžete natočit, ten dřevník.“

„My víme, co máme točit,“ poznamenal hlubokým hlasem kameraman.

A už byli tady, Mazáč pustil redaktorku vejít jako první.

„Tady,“ ukázala Mazáčová na stůl.

Reportérka Volfová přistoupila blíž.

„Co to jako má bejt?“

„Had,“ řekl Mazáč a ztuhla

mu krev v žilách.

Na stole ležel prázdný pytel.

Všiml si nedověřeného zipu.

„On vyklouz. Musí tady někde

být. Možná za kanapem, to by mohla být dobrá schovka. Pomozte mi to kanape...“ brebentil Mazáč.

„Vy si děláte prdel,“ pravila redaktorka Volfová. „Je tohleto možný? Co si myslíte, že...“

„Vyser se na něj, Věrčo,“ řekl

kameraman. „Jdeme. Holt některý

lidí jsou debilové na kvadrát.“

„Co si to dovolujete?“ zaječela

Mazáčová. „Jak to mluvíte? Vtrhnete mi sem do kvartýru a...“

„Jdeme,“ souhlasila Volfová.

Vrhla poslední pohled na Karla Mazáče, který se pokoušel odtáhnout pohovku od zdi. Pohrdavě se usmála, zavrtěla hlavou a odešla.

Marie Mazáčová za nimi zdrceně hleděla. Její muž se hmoždil s pohovkou. Z chodby znělo protivné dus dus techno muziky.

Rozplakala se.

Hladová kobra otvírala tlamu a vystřelovala vpřed svůj rozeklaný jazyk. Snažila se zachytit pachy, které by ji mohly dovést k potravě. Náhle se vztyčila. Stačilo pár molekul v jejich čichových jamkách v horním patře tlamy, aby se zorientovala. Ano, lepší sousto si nemohla přát. Blíží se její nejmilejší kořist, had. Uprchlá užovka byla ještě celá zmatená z přepravy v páchnoucím pytli. Děsily ji i lidské hlasy, a proto se snažila co nejrychleji se dostat do úkrytu. V panice nechala stranou všechnu opatrnost, a tak se stalo, že takříkajíc vběhla kobře do tlamy. Na omluvu jí budiž řečeno, že hladovou kobru nemohla opravdu v Záběhlicích čekat. Ani tentokrát se kobra nenamáhala aktivovat jedové váčky. Hloupou užovku sevřela za hlavou a pak ji pozřela jako gurmán makarón.

Reportérka Volfová s kameramanem a zvukařem odjeli. Otec Mazáč marně prohledával byt v naději, že uprchlíka najde. Musí ho najít, už proto, aby ho mohl vrátit a dostat za něj zpátky peníze. Manželka poslouchala jeho řeči mlčky a pak odešla za dcerou. Potom se vrátila do obýváku.

„Už toho nech,“ pravila odevzdaně.

„Kde je holka?“

„Šla se projít. Pořád se

vzteká, ale přejde jí to.“

Najednou uslyšeli jakot.

„Had! Je tam had!“ přiběhla

Květa a ukazovala někam ven.

Otec Mazáč se blahosklonně usmál.

„Já věděl, že nemůže být daleko.“

Sebral pravou rukou ze stolu hák a kleště, do levé vzal pytel, manželku vyzval, ať vezme baterku a svítí mu. Nehledali dlouho. Kužel světla vyloupl ze tmy vztyčeného plaza.

„Tak pocem, ty jedna vopice neposlušná,“ hrábl hákem po nejjedovatějším hadovi planety. Nasycené a tím pádem vrcholně spokojené zvíře se po něm jen mdle ohnalo hlavou. Chvilku se na háku kývalo, tak ho zachytil ještě kleštěmi.

„Šup s sebou, potvoro,“ řekl vlídně a hodil polapeného hada dovnitř. Překvapilo ho, jak je těžký. Zatáhl zip pytle a zajistil ho. „Teď už neutečeš.“

S pytlem a nářadím se vracel do domu, manželka svítila.

„Co teď?“ zeptala se. „Nezavoláme tý Volfový? Nemůže být daleko.“

Mazáč chvilku přemýšlel.

„Radší zavoláme někomu jinýmu.“

O dvě hodiny později vešel směnař televize Expres do redakční klubovny, kde u automatu na kafe reportérka Volfová srkala mizerné kapučíno a dívala se na televizi na pořad o vaření.

„Něco bys měla vidět,“ vybídl ji směnař. Tvářil se tak, že se neodvážila na něco ptát, natož aby vzdorovala. Uchopil ovladač a přepnul televizi na zpravodajství Nova.

Nevěřila svým očím, když spatřila manžele Mazáčovy a mezi nimi jejich dceru Květu. Během rozhovoru byly prostřihy na obrovskou kobru královskou, majestátní se svým kloboukem za hlavou.

„Byl to opravdu akt neobyčejné odvahy, když jste se pustil obyčejným hákem na nejnebezpečnějšího hada planety,“ říkal právě reportér. „Jaké jste měl při tom pocity?“

„Pro bezpečí své dcery jsem byl připraven dát třeba vlastní život,“ řekl Mazáč. „V takových chvílích člověk ztrácí pud sebezáchovy.“

Tak to šlo pořád dál. Směnař po chvíli vypnul televizi. Zdrcená reportérka uvolnila ruce. Necítila, že si lije vlašné kapučíno do klína. „Tak ty sis nechala takovou věc utýct. Že prej reportérka. Investigativní, že jo. Jak jinak než investigativní. Dneska chce každý ucho bejt investigativní. Kmenta v sukních. Co s tebou?“

„Já nevím,“ pípla Volfová.

„Já vím. Sebereš se a vemeš kameramana, zvuk není potřeba. Na Spojovací se převrhla cisterna s mlíkem a zastavila dopravu. Uděláš šot do regionálního. A nezvorej to. Mlíko je to bílý, co teče.“

„Ano,“ řekla. „Já se

nejdřív...“ ukázala na klín.

„To nemusíš. Budeš

stejně celá vod mlíka.“

Poslušně odběhla a směnař zase zapnul televizi, aby sledoval případ s hadem.

Stejně ale měl ten chlap odvahu, pomyslel si. Kobra královská. Nejsme žádný strašpytel, ale na jeho místě bych se posral.

Pokýval hlavou, vypnul televizi a šel po svých.



Ukázka z třetí básnické sbírky Zdeňka Křenka *Den po Sobotě*, která vyjde v nakladatelství Arbor Vitae v roce 2021. Ilustrace formou autorských fotografií Markéty Navrátilové volně doprovázejí básně a vznikly v součinnosti s básníkem.



LITANIE

Dobroto naroubovaná  
oroduj za nás  
Koleji slepá  
oroduj za nás  
Delfíne v Mrtvém moři  
oroduj za nás  
Hluchavko svědomí  
oroduj za nás  
Lži milosrdná  
oroduj za nás  
Člune potopený  
oroduj za nás  
Trvalko věčná  
oroduj za nás  
Garzonko vymodlená  
oroduj za nás  
Útěcho nedokonalá  
oroduj za nás  
Procesí marnosti  
oroduj za nás  
Linko nedůvěry  
*vyslyš nás*  
Naděje beznadějná  
*neopouštěj nás*  
Pravdo definitivní  
*smiluj se nad námi*



## HLEDÁM MÍSTO

Pro žízeň naruby  
pro čelo olíbané na kost  
pro tento dům  
obtékaný nespavostí  
pro voliéru  
v zahradě pokušení  
pro mořské vlny v kamenech  
pro labutě v letu  
unášené větrem  
pro svůj zítřejší  
hladový stín



## NOČNÍ BDĚNÍ

Nezamhouřit oko  
do svítání  
propít se destilátem noci  
do ohně přiložit polínko  
za pokání  
Zahnat hlas umíráčku  
spatřit velrybu  
v rybníku Svět  
K ránu  
o nebe opřít májku

## LEHKÁ TÍHA

Celý den  
volej své jméno  
neměj strach  
Mluv ke stromu  
následuj své ano  
uveleb se  
hluboko uvnitř  
Zkus to  
prostě zmizet  
být dokonale průhledný  
uprostřed davu  
na zaplněném náměstí





## ZÁTIŠÍ

Přimrzlé labutě připlouvaly  
z dalekých teplých moří  
Ráno tetovalo holou kůži zimy  
Na hladině řeky  
pluly černé kry  
Pod mostem roztál  
ztracený kulich



## ÚPLNĚK

V dlaních si nesu tvoje záda  
dovnitř obrácený  
mileneč veškeré přítomnosti  
svlečený z kůže  
Našel jsem v sobě zalíbení  
Už žádný smutek za lodí  
v zátocce nehybné samoty  
Ukládám v mozku  
ticho hluboké noci  
Vstupuji do tvé krajiny  
Přirůstá  
nebe kůň hora



## ANTONIOVI

Na pláži malý chlapec  
muší  
přelévá širé moře  
převtělená nebesa  
Kareta hledá  
pod hladinou skrýš  
Pobřežní skály v Satanderu  
opakují stín  
Velrybí smutek  
odnáší nekonečná vlna  
Na druhém břehu  
zkouší se znovu  
narodit







Rodinný pivovar Bernard v roce 2020 vystavil 345 tisíc hektolitrů piva: to je o 55,6 tisíc hl méně než v roce 2019, což znamená pokles o necelých 14 %. Na export šla necelá desetina produkce. Nejvíce vyvážíme na Slovensko, dále do Ruska, Švédska, Bulharska a Slovinska.

Přes 350 přepravek nealko piva Bernard jsme začátkem února věnovali především seniorům v Humpolci a okolí a některým testovacím centrům v Kraji Vysočina.

Korunu z každého piva prodaného ve Značkové prodejně Bernard v Humpolci věnujeme rodině Pekárkovým z Kramolína, kterým o vánočních svátcích vyhořel dům. Akce potrvá do konce dubna. Pomoci můžete také prostřednictvím darovacího portálu Donio na adrese [www.donio.cz/Pekarkovi](http://www.donio.cz/Pekarkovi)

Bernard Fest jsme ze známých důvodů museli z roku 2020 přeložit na rok 2021, ale bohužel ani letos se nebudeme moci ve slíbeném termínu sejít. Takto velká akce vyžaduje několikaměsíční přípravy, úsilí mnoha lidí a vysoké výdaje. Nemůžeme je vynakládat bez jistoty, že se akce bude moci uskutečnit. Proto jsme se rozhodli, že Bernard Fest ani v letošním roce neuspořádáme. Budeme se na vás těšit na Horním náměstí v Humpolci v červnu 2022.

V biolíhovaru Zámecké sady Chrámce vypálil mistr Jiří Syrovátka již třetí edici Pivní pálenky Bernard. Tentokrát bylo zpracováno 360 hektolitrů ležáku, ze kterého vzniklo asi 3 tisíce litrů pálenky. Z ležáku vznikla i první pálenka, kterou jsme uvedli na trh v září loňského roku, druhá edice byla vyrobena z piva Bernard Bohemian Ale.

V roce 2020, tedy v době, kdy byla většina akcí plně zrušena, jsme získali celkem 20 ocenění. Téměř všechna (18) jsou z degustačních soutěží, dvě od Czech Top 100. Jedno ocenění jsme získali v rámci žebříčku Obdivovaných firem Czech Top 100: Hrdina boje s koronavirem, a to za kvasnice a slad minipivovarům zdarma. Druhé si zasloužil magazín Vlastní cestou v kategorii nejlepší časopis pro zákazníky.

Na začátku roku 2021 jsme uspěli v 26. ročníku soutěže Exportér roku, v kategorii Exportní projekt, kde jsme získali ocenění za nejlepší exportní transakce podpořené státem. Hezké ocenění jsme obdrželi od časopisu Pivo, Bier & Ale, když Bernard Bohemian Ale získal ve Volbě desetiletí ocenění za nový český Ale.

Zbrusu nový Bernard Pub v chomutovském rekreačním centru Hřebíkárna je kompletně připravený. Je to naše desátá franšizová provozovna: konkrétně máme dva Bernard Bary a osm Bernard Pubů, z toho jeden na Slovensku.

Od února probíhala v naší rajhradské sladovně Bernard výměna dosluhujících strojů a instalace nové technologie. Na čistící a třídící stanici byly vyměněny stroje ze 70. let. Úplnou novinkou bude optický třídič Sortex; moderní zařízení, kterým bude naše sladovna disponovat zřejmě jako jediná v České republice. Technologie rozezná mechanicky a biologicky poškozená zrna, proudem vzduchu je „vyfukuje“, zatímco kvalitní zrní pokračuje k dalšímu zpracování.





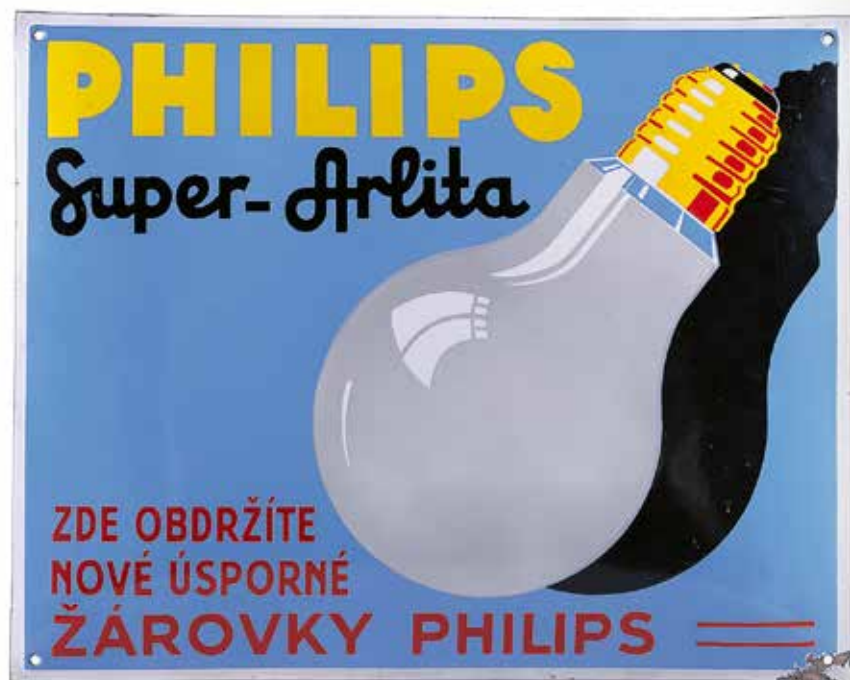
text Dan Trávníček  
foto Jiří Hloušek / X Production

# Stará reklama

„Hodnoty národa se poznají podle jeho reklamy.“

(Norman Douglas)

Nepatřím k těm, kteří se ohánějí citáty, nicméně s výrokem tohoto moudrého muže souhlasím. Reklama něco prodává, ale nejen to. Ovlivňuje a tvaruje veřejný prostor a vnímání lidí. Může být vkusná, umělecká i krásná. Dnes reklama vzniká „na týden“ a tomu odpovídá forma. Kouzlo staré reklamy vidím v tom, že byla artefaktem. Její autoři volili kvalitní obsah i nesmrtelnou formu plechových nebo smaltovaných cedulí. Ze sbírky je patrné, že vydrží i 120 let.



S kamarádem Bedřichem Svítilem, který má jednu z nejlepších sbírek u nás, tvoříme webové stránky [www.stara-reklama.cz](http://www.stara-reklama.cz). Vyprávíme o těch, kteří starou reklamu využívali. Příběhy výrobců, prodejců i produktů jsou fascinující, ale zapomenuté. Sbíрка 200 plechových a 250 smaltovaných cedulí reprezentuje různé obchodní obory, vyjma reklamy na pivo a auto-moto.





Vybrat jednu z cedulí, která vyniká, je složité. Nejraději mám ale smaltované cedule se signaturou „LH“, které vytvořil akademický malíř a grafik Leo Heilbrunn. Umělec, který pracoval třeba pro Baťu, a také autor loga Alpy, zemřel v roce 1944 v Osvětimi. Svoji práci vytvořil zásadní reklamní vizuály předválečné doby.





# Snad nás čeká století srdce

Roman Čada | specialista na měření proměnlivosti srdeční frekvence

Člověk má pořád balancovat a hledat střed.  
Spolupracujeme se všemi. All lives matter



**Ten hlas, ta tvář... U jména Roman Čada většinu z nás automaticky naskočí jeho role v populárních filmech. Rozhovor jsme ale vedli o jiných věcech: o jeho vlastní cestě od herectví k fotovoltaice, počítačům a nakonec k lidskému srdci.**

**O filmu řada dětí sní, čím jste ale chtěl být vy?**

Kosmonautem. No, tam jsem nedošel.

**Ale trochu jste se tomu přece jen přiblížil, ne?**

Čuchnul jsem si ke kosmonautice na elektrofakultě. Dávali jsme s kamarády dohromady sluneční plachetnici, chtěli jsme ji poslat do vesmíru a třísknout s ní o Měsíc. Už na gymnáziu kamarád dělal studii, jak použít vodíkovou nádrž z raketoplánu. Vyhrál s ní soutěž v NASA a jako odměnu přivezl Mylar: super tenoučkou, pokovenou fólii, co se používala třeba na Apollo, aby se nepřehřívalo. Z toho jsme chtěli udělat plachtu, ten nejdůležitější prvek pro pohon. Jenže Tomáš emigroval i s fólií.

**Kam to nasměrovalo vás?**

Měl jsem na starosti energetické zdroje, tak jsem se jim věnoval dál. Hlavně fotovoltaice. V té době nic takového nebylo. Když se u nás vyráběly experimentální fotovoltaické články, byly velké jako nehet. Vrhnul jsem se na to. A jak jste si mohli všimnout, fotovoltaika mě držela i na stará kolena.

**To tedy, vaše střecha ze solárních panelů je unikátní.**

Vyhrál jsem s ní světovou cenu. Vždyť je to krásné: čistá fotovoltaika, nic jen tak napleskaného, prostě jsem strhnul střechu a udělal to jako krytinu. Jde o tenkovrstvé technologie, a to už je jiná píseň než v začátcích.

**Tak se k nim vraťme. Proč jste vlastně nechtěl setrvat u filmu?**

Herectví mě nikdy nedrželo, jako dítěti mně to prostředí vyložené vadilo. Tak jsem šel na gympl, během něj jsem byl tlačení češtinářem i dalšími, ať jdu aspoň na režii, když už nechci dělat herce... Ale talentovky se tehdy poprvé přesunuly na červen, takže se konaly ve stejnou dobu jako ostatní přijímačky, a tím spíš jsem nechtěl riskovat. Bylo vyřízeno.

**Studium elektrotechniky vás nasměrovalo k budoucímu podnikání?**

Vždycky jsem tu tendenci měl. Spousta lidí se cítila za socialismu nenaplněná, tehdy zvlášť mladí. Teď mám pocit, že je všechno nějak jinak, že jsou nenaplnění spíš staří a ti mladší jsou bohužel někdy pohodlní v přemýšlení a v domýšlení důsledků. Já po studiích musel na rok na vojnu, navíc jsem už byl ženatý a měl v prvním manželství dceru – dost jsem si pospíšil – a byl jsem tím pádem přitlačený trochu ke zdi. Chtěl jsem dělat vědu, pokračovat ve svých věcech. Což tehdy byla u nás fantasmagorie.

**Jak jste to vyřešil?**

Třeba jezděcí se o fotovoltaiku zajímali, ale bylo mi jasné, že tudy vlak nepojede. Tak jsem dělal ve vývoji, programátora. Kupovali jsme počítače ve Slušovicích, jenže za šleňné prachy.

**Další zlom...**

Kamarád mě navedl do toho, že Akademie věd prý dostala nabídku od Hewlett Packard, že by nám za relativně symbolické peníze dodali rozebrané počítače a tady by si je někdo mohl složit. Já tehdy pracoval v Technoplynu a na jakési podnikové marendě, asi po devatenáctém pivu, jsem byl hrozně chytřej. (smích) Něco jsem tam řekl generálnímu řediteli a on si mě pozval na kobereček. Říkám si:

dobry, konečně mě vyrazej, vyřízeno. Jenže on se ptal, čím jsem se to chlubil.

**A čím?**

Pověděl jsem mu o možnosti z Akademie věd. Že když jsou Slušovice takové clever, mohli bychom našim odběratelům dodat počítače a já bych udělal objednávkový systém. V HP s námi vyrazili dveře, ale na strojírenském veletrhu se objevil nějaký emigrant, který řekl: To se mi líbí! Generální Technoplynu mě překvapil, sehnal přes devizy milion dolarů a koupili jsme dva tiráky počítačových komponentů. Já to ve sklepě dával dohromady. Když se začalo uvolňovat, trochu jsem s tím obchodoval. Jak to šlo, založil jsem si první počítačovou firmu.

**V roce 1995 jste si taky průkopnický otevřel první internetovou kavárnu v kontinentální Evropě.**

Devadesátky, to byly počítače. Moje firma spíš přispěla k tomu, že řada lidí se spoustu věcí naučila. Posílal jsem je na různá školení do zahraničí – měli zákazníky, informace, tak si založili vlastní firmy a já zase stál na chodníku. (úsměv) Kavárna v té době bylo dobré světýlko, jelo to, ale později začali mít lidi internet v kapse a už to přestalo mít smysl.

**A vy jste skončil u lidského srdce. Jak?**

Na fotovoltaické konferenci v San Franciscu jsem v roce 2009 pro manželku koupil pletysmograf, přístroj, který měří průtok krve v ušním lalůčku. Začal jsem k tomu číst vědecké zprávy a nestačil jsem žasnout. Zpracovává informace z lidského těla tím, že měří dynamiku srdce jako biomarkeru.

**Co si pod tím představíte?**

Když jdete k doktorovi, změří vám tepovku, 65 – hotovo. Ale to je údaj skoro k ničemu. Důležité je, že srdce, úder od úderu, tepe v jiném rytmu, tepovka se





## ROMAN ČADA \*1962

Zaujal jako dětský herec ve snímcích *Přijela k nám pout'*, *Můj brácha má prima bráchu* či *Léto s kovbojem*, ale u filmu nezůstal. Živí se jako elektrotechnik, informatik a specialista na diagnostické měření proměnlivosti srdeční frekvence.

neustále mění. A když se mění hodně, je to zpravidla dobře, tomu se říká proměnlivost srdeční frekvence. Ukazuje to, že srdce je mladé, pružné, dynamické, schopné nést zátěž. Taký se ale tep prudce mění s psychickou a fyzickou zátěží.

### A jak to využít?

Existují matematické metody, jak poznat, jestli je člověk v pohodě. Srdce se dá trénovat, aby se dynamika zvětšovala. Když funguje ve správném režimu, znamená to, že autonomní nervový systém, který řídí devadesát pět procent těla a sám je řízený srdcem, je vybalancovaný.

### Zlatý střed?

Ani jedna z krajních poloh – zklidněná až utlumená, nebo naopak vybuzená – není úplně dobře. Ve vybuzenosti šlapete na plyn, a to pak roste spotřeba, rychle se vyčerpáte, psychicky i fyzicky. Ale nemá být moc ani brzdy. Hodně lidí sice říká, že jsou zrelaxovaní, jenže jsou spíš ztlumení, pak zase špatně obnovují své síly. Hledá se střed. Střed je objektivní, měřitelný. A my hlídáme všelijaké parametry křivky proměnlivosti srdeční frekvence.

### Co vás na srdci tak fascinuje?

Když funguje v optimálním režimu, což se dá změřit a natrénovat, předává si nesmírné množství informací s mozkem, se střevy a tak dále. Srdce je malý mozek, zjistilo se: má asi čtyřicet tisíc speciálních neuronů, svoji paměť. Emoce jdou opravdu prvně ze srdce a až pak na to reaguje mozek: srdce jako velký bubeník určuje, jak se celé tělo bude chovat, včetně mozku. Tomu předává až devadesát procent informací.

### Kdo vašich poznatků využívá?

Vědecká pracoviště, univerzity. Hodně často do toho jdou i lidé, kteří se chtějí nějak cílevědomě posunout. Ono se 20. století hrozně upnulo k mozku a to 21. se spíš začíná upínat k srdci. Kéž by to bylo století srdce! Spolupracujeme s institucemi z USA, Finska, Ruska, Izraele. Tam se vývoj v této oblasti děje, přemýšlí o tom. U nás je neurokardiologie mrtvý obor.

### Jak to myslíte?

Pro naše kardiology je srdce pumpa, kterou je možné vyměnit nebo nahradit turbínou. Srdce je ale opravdu nevyměnitelná věc. Dokonce jsou doloženy případy, že si pamatuje část osobnosti. Vybavuju si z odborné literatury jeden kardiologický kongres v USA. A případ holčičky, která potřebovala transplantaci a našli dárce, o dva roky starší holčičku, již někdo zavraždil. Transplantace se povedla, jen měla strašné sny. Skončila u psychologičky, která hypnózou a podobnými technikami zjistila, že má ve vidinách člověka, co vraždí dárkyni. Došlo to tak daleko, že to popsala FBI a oni na základě tohoto svědectví chlapa chytili a usvědčili. Srdce, které ta holka dostala, předávalo mozku informace, co obdrželo z předchozího mozku. Šílené, leze po mně husí kůže. Je to vůbec možné?

### A je?

Já si vážím práce pánů Pirka a ostatních, jsou to vynikající machři ve svém oboru. Ale vyměňují motor za motor. Zní to jako urážka, ale není. Jsou to skvělí řemeslníci. Mají manuál, tohle je odzkoušeno, člověk žije, bere prášky – je to ono. Není!

### Zkuste to rozvést, prosím...

Taky znáte, že si řeknete: Kam jsem dal mozek? Ono to právě v tom mozku není, v srdci ano. Je to

nesmírně intuitivní orgán, a když s ním umíte pracovat, mentálně-dechovými technikami a tak dále, citlivost se zásadně zvětší a srdce vám potom dává pravdivé informace. Manželka na to dělá doktorát na Univerzitě obrany. Je to důležité pro leadership: aby vůdce, velitel, manažer ten svůj tým i cítil, dokázal na něj pozitivně působit a dělat objektivní rozhodnutí. Ne jako v korporátech, kde lidi vycucáte, vyhodíte, nabere nové a zase jim dáte zabrat.

### Není to jediná neobvyklá věc, kterou se zabýváte...

Je to opravdu bludiště, a tím, že žiju spíš myšlenkami alternativy, a ne mainstreamu, se sám v tom bludišti potácím. Když budete brát věci čistě racionálně, k pravdě nedorazíte. Chce to širší pohled. Já nejsem člověk, který by chodil do kostela, ale ve světle poznání víru mám. Mám ve svém věku jisté zkušenosti a znalosti a za sebou vynikající učitele, viděl jsem na vlastní oči věci, o kterých kdybych jen četl, tak jim nevěřím. Máme z čeho čerpat na americké, evropské nebo východní straně. Za socialismu platilo, že všechno na Západ bylo špatné, teď to někdo vidí naopak. Ne! Se vším máme spolupracovat. Na všem záleží. All lives matter.

### Co vám tento přístup přináší?

Začnete být citlivější na různé typy chování, na to, jaké informace jsou vám podávány a za jak skrytým účelem. Reklama je promakaná, ale jen co do chamtivosti, nic povznášejícího tam není. Materialistické míšmaše ze mě chtějí vyrazit prachy za každou cenu, na druhou stranu tu zase mám skupinu lidí, kteří se z toho chtějí úplně odfiltrvat a pak podléhají svodům svých superguruů. Ti je můžou zneužívat. Člověk má pořád balancovat, hledat střed. Jako u toho srdce.



*I v dobách těžkých stavíme. Už 125 let.*

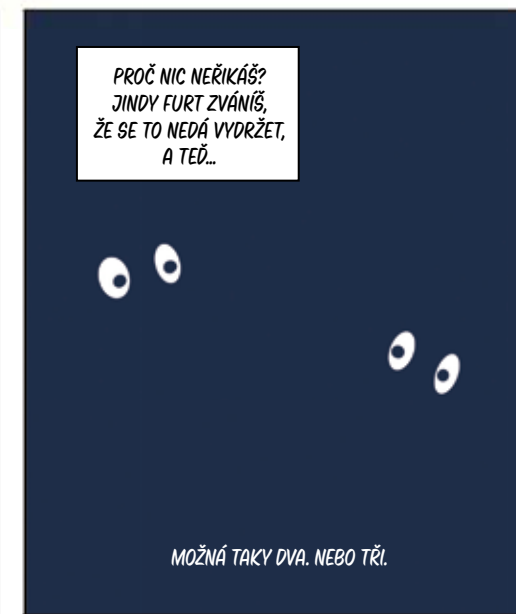
**PODZIMEK**  
& S Y N O V Ě

Zal. 1896

**PODZIMEK**

**125**







# Škola jako jabloňový sad

Bude českému školství stačit „nemusí hned pršet, stačí jen, když kape“?

Ať už si myslíme o mezinárodním srovnávání cokoli, výsledky nejnovějšího testování TIMMS (*Trends in International Mathematics and Science Study*) čtvrtých tříd a testů PISA (*Programme for International Student Assessment*) určených pro žáky devátých tříd ukazují, že zatímco devátáci ještě stále padají a o druhém stupni základních škol se často mluví jako o černé díře českého školství, čtvrtáci se po letech propadu dokázali vrátit na hodnoty dosažené jejich předchůdci v roce 1995. Optimista by zřejmě použil slova klasika: „Nemusí hned pršet, stačí jen, když kape.“ Podle realisty už ale patrně kape zbytečně dlouho a nějaká ta sprška by neškodila.

V podobné situaci rozhodně není Česká republika sama, ale je třeba přiznat existenci řady zemí, které se před několika málo desítkami let potácely hluboko za námi, viděly v nás úspěšné potomky Komenského, a nyní se jim uctivě díváme na záda. Školství a vzdělávání obecně není nic, co by existovalo samo o sobě. Jedná se o prvek, který byl, je a pravděpodobně vždy bude vyvolaný existenčními či v dnešní době spíše ekonomickými zájmy a tlaky. Již v pravěku se chlapani učili lovit a dívky rozdělovat oheň, aby jejich tlupa přežila. Marie Terezie se nepustila do školské reformy proto, aby svým národům umožnila číst díla tehdejších autorů, ale v době Válek o rakouské dědictví si uvědomila nezbytnost hospodářského rozvoje státu pro zajištění jeho další existence. Podobná pravidla platí i v době členství České republiky v Evropské unii.

V čem se tedy lišíme, proč spíše ztrácíme a co světélko na konci tunelu?

Jako první a mediálně zajímavá se nabízí oblast vybavení škol a jejich personální obsazení, dále pak koncepce školství včetně reformy a celkový přístup společnosti ke vzdělávání.

Vybavenosti české školy rozhodně za průměrem Evropy nezaostávají, spíše naopak. Jsou plně moderní techniky, softwarové společnosti chrlí množství výukových programů, na trhu je nepřeborné množství učebnic a vzdělávacích materiálů v tištěné i digitální podobě. Personální obsazení škol už taková sláva není, a to napříč celou republikou. Zájemců o práci pedagoga je málo a není mnoho základních škol, které mají plně aprobovaný pedagogický sbor. Určitě se jedná o jev, který nepřispívá ke zkvalitnění českého školství, ale ani zde nevidím hlavní příčinu problémů. Tou je podle mě současná koncepce vzdělávání a stav společenské kontroly. Česká republika má, ve srovnání s ostatními zeměmi v rámci Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), silnou autonomii na straně škol. Autonomie se týká jak personální politiky, tak obsahu kurikula. Každá škola v podstatě tvoří své vlastní království a Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy nemá šanci plnit roli koordináčního centra vzdělávací politiky.

Za naprosto zásadní pro úspěch nebo neúspěch české vzdělávací soustavy považují neformální sociální kontrolu a jí nastavené normy: co je dobré a co je špatné, co se sluší a co nesluší. Zatímco ta funguje spíše v menších skupinách, ve kterých existuje široce sdílený morální konsensus, který představují nepsaná pravidla a morální zásady chování a jednání, formální společenská kontrola, jednoduše řečeno, je právo vynucované

státními institucemi. Konkrétním příkladem může být snaha rodin o individuální úspěch dětí u nás v období let 1992 a 2000. Neformální společenskou kontrolu tu zajišťovala konkurence mezi rodinami, kdy byl ostudou školní neúspěch a deziluzí nesplněné sny a představy rodičů. Nad českým snem ale postupně zvítězilo české rovnostářství. Ne každý se dokázal prosadit, a navíc učení bolí. Proto se postupně neformální normy v rodinách změnila a nahradilo je lživé „budování individuality každého dítěte“ neboli „dělej si co chceš“. Výsledkem byl pokles snahy dětí ve školách, pokles pocitu odpovědnosti za vlastní výsledky a s tím spojená nechť ke škole a ke vzdělávání jako něčemu, co oni vlastně nechťejí. A v tom se posledních dvacet let plácáme, protože náš vzdělávací systém postavený na výkonech s něčím podobným nepočítal.

Můžeme realizovat tisíce reform, zvednout platy ve školství tak, aby tam pracovali nejlepší z nejlepších, konečně změnit další vzdělávání pedagogických pracovníků od předávání rychlých návodu a kuchařek na hašení požárů k moderním poznatkům z vývojové psychologie či sociologie. Dokud ale stát nezačne hrát v procesu vzdělávání odpovídající roli a společnost nedokáže přenastavit normy sociální kontroly, zůstaneme tam, kam jsme sami bez cizího zavinění sestoupili.

Na druhou stranu, vždy jsem si školství představoval jako jabloňový sad, o který pečují různě schopní zahradaři a sem tam je dokonce ponechán jen sám sobě. Bez ohledu na kvalitu zahradařů vždy dokáže vyprodukovat kvalitní ovoce. Jen je ho občas méně nebo mu to déle trvá.



## O přesnosti



Přesnost je výsada králů. Nejsem si jistý, jestli tohle úsloví opravdu existuje nebo mě jen tak napadlo. Ale v každém případě je přesnost vlastnost velmi chvályhodná a šlechtit každého, kdo ji uznává.

Už víc než třicet let pracuju jako novinář a za ty roky se mi nikdo nestalo, že bych na schůzku s hercem, režisérem nebo spisovatelem přišel pozdě. Z druhé strany tomu vždycky tak nebylo. Vzpomínám si, že na jednu známou herečku jsem čekal přes půl hodiny, a když konečně dorazila, ani slůvkem se neomluvila. Pokud se za omluvu nedal považovat zářivý úsměv.

Ale vlastně jsem na jedno setkání přišel pozdě. Tehdy mě do Boskovic vezl bohorovný fotograf, pro kterého čtvrt hodina nebyla žádný velký čas. Když jsme zastavili s dvacetiminutovým zpožděním před zámek, hrabě Hugo Mensdorff-Pouilly už stál ve dveřích a kabonil se. A to tak, že hodně. Bylo mi jasné, že jsme nepředvedli nejhodnější entrée. „Pánové,“ řekl, „já jsem jel až z Paříže a byl jsem tu včas,“ pronesl vážným hlasem

a významně se podíval na hodinky. Abych zachránil situaci, odpověděl jsem, že nás cestou zastavilo policejní auto. Ale ani tahle výmluva nezabrala a trvalo mi dobrou půl hodinu, než jsem získal aristokratovu sympatii a rozhovor pak zdárně ukončil.

Kdysi jsem chodil s děvčetem, které nenosilo hodinky, čas pro ni byl jen velmi relativní pojem. Pravidelně jsem na ni čekával dlouhé minuty a v duchu jsem si říkal, proč chodím s holkou, která si mě neváží – jinak by přece nemohla chodit s takovým zpožděním. Ale nakonec vždycky přišla, a když jsem viděl její přívětivý úsměv, nedokázal jsem se na ni dál zlobit. Ale když jsme se rozešli, čas v tom nehrál žádnou roli. Vybrala si dobře situovaného hokejistu, zatímco já byl jen zamilovaný student, který byl většinou bez peněz. A mimochodem od té doby nemám rád hokej a nefandím ani místní dukle, ani národáku.

Co bytostně nesnáším, je cedulka na dveřích obchodu nebo nějaké kanceláře s textem „přijdu hned“. Co to znamená a jak dlouho tam vzkaz už visí? Přijdu hned přece

znamená, že přijdu okamžitě a nenechám zákazníka čekat. Jenže pro někoho je hned i za půl hodiny. Podobně rozčilující vzkazy jsou „šla jsem do banky“, „přejímka zboží“, „jsem na obědě“... Chápu, že i prodavačka se musí najíst, ale proč si neudělá oficiální polední přestávku? Nebo nenapíše „budu pryč od dvanácti do půl jedné“. Pak přesně vím, kdy mám znovu přijít, a nemusím nervózně přešlapovat před obchodem.

Přesnost vyžaduju i od kamarádů. Pokud někdo nedodrží akademickou čtvrt hodinku, dávám si na jeho účet skotskou za každých začínajících pět minut zdržení. Je to o mně mezi kamarády známo, takže si raději dávají pozor, aby ze mě náhodou nedělali alkoholika. Přesto se jednou jeden z nich zdržel o třicet šest minut, a když konečně dorazil a já mu ukázal účet, musel si jít vybrat peníze z bankomatu, protože s sebou měl jen na několik piv. Cestou možná konečně pochopil, že přesnost je výsada králů a nepřesnost se nevyplácí. Zatímco já jsem se docela slušně na jeho účet opil.



## Špacírovat po Ringu



Ring, rozdělený na několik částí (například Burgring nebo Opernring), patří mezi nejdůležitější ulice hlavního města Rakouska. Postavili ho na místě zbořených středověkých hradeb. Obkružuje staré město a přímo v něm nebo v jeho blízkém okolí leží důležité budovy – galerie, stavební památky, legendární hotely, jako jsou Imperial a nejslavnější vídeňský hotel Sacher. Náš okruh začíná u budovy Urania na břehu dunajského kanálu. Sídlí v ní vzdělávací instituce, která každoročně pořádá sympozium věnované rakouskému držiteli Nobelovy ceny Elisasu Canettimu a další kulturní akce. V budově je i divadelní sál a kino.

Jen kousek od Uranie stojí Muzeum užitého umění, kde jsou k vidění expozice z bohatých sbírek muzea a různé příležitostné výstavy. Velký prostor je tu věnován secesi a kolekci dílny Wiener Werkstätte, která už před více než sto lety přinášela originální a kvalitní design. Ve výstavních sálech je sklo, porcelán, nábytek i orientální koberce a dekorativní předměty z Dálného východu. Tohle muzeum, i když zdaleka není jediné, by milovník umění neměl vynechat.

Přímo v další části Ringu se nachází Stadtpark, ale hustý provoz nepřeje poklidné procházce mezi pomníky krále valčíku Johanna Strausse mladšího a Franze Schuberta nebo posezení v zahradce kavárny. Klid člověk najde až v rozsáhlé botanické zahradě vedle Belvederu (i v zahradě mezi paláci Horním a Dolním Belvederem je příjemně), ale ta je od Ringu už přece jen vzdálenější.

Zřejmě nejpůsobivějším a nejzajímavějším vídeňským kostelem, snad s výjimkou Stephansdomu, je Karlskirche, který nechal postavit císař Karel VI. poté, co odezněla morová epidemie. Stavbu navrhl slavný barokní architekt Johann Bernhard Fischer von Erlach a po jeho smrti ji dokončil jeho syn Josef Emanuel. Ten je mimochodem autorem barokní úpravy zámku ve Vranově nad Dyjí. Kostel upoutá obrovskou kopulí a dvěma samostatnými věžemi, které svým tvarem připomínají muslimské minarety. Interiér Karlskirche zdobí působivé fresky a olátní obrazy.

V parku před kostelem jsou k vidění secesní stanice vídeňské podzemní dráhy od slavného architekta Otto Wagnera. K dalším secesním památkám patří pavilon secese s působivým velkým vlysem Gustava Klimta na Beethovenovu počest a dva nádherné zdobné domy v ulici Wienzeile - rovněž od Wagnera. Naproti domům je tržnice Naschmarkt, kde je několik restaurací s relativně příznivými cenami a kde se prodává hlavně ovoce, zelenina a různé pochoutky.

Blízko této části Vídně stojí budova Akademie výtvarných umění, ve které se v roce 1907 ucházel o přijetí Adolf Hitler. V budově je i galerie, kde jsou k vidění díla starých mistrů Rubense, Hieronyma Bosche i Botticelliho.

Přímo nad Ringem se vypíná majestátní budova Státní opery dokončená v roce 1869. Stavba byla poškozená za druhé světové války a znovu ji uvedli do provozu v polovině padesátých let minulého století po náročné rekonstrukci včetně obnovy interiérů. Dnes patří mezi největší světové operní domy. Podívat se na představení může i oblekem či večerními šaty nevybavený turista, když si koupí vstupenku na nejhornější galerii, kde už se na bonton tak moc nehledí.

Za Státní operou směrem do centra stojí hotel Sacher, luxusně zařízený historickým nábytkem, ale nejspíš to budou repliky. V podzemí hotelu se peče slavný Sachertorte. Zajít si do kavárny na kávu s originálním zákuskem je pro turistu takřka povinností.

Kousek od hotelu se nachází asi nejznámější vídeňská galerie Albertina, která každoročně hostí několik prestižních výstav. V minulosti to byla třeba přehlídka děl Vincence van Gogha nebo Paula Gauguina či Pabla Picassa. Obrazy mnoha světově významných umělců nabízí stálá expozice nazvaná Od Mone-ta k Picassovi. Člověk si na součásti takzvané Batlinerovy sbírky udělá vcelku jasnou představu o tom, jak se vyvíjelo koncem devatenáctého a v první třetině dvacátého století moderní umění.

Na Ring ústí ulice Mariahilfer Strasse, která je nákupním centrem Vídně. Nabízí se tu především oblečení známých světových značek, i když ty nejluxusnější najdete u opery v ulici Kärntner Strasse.

Místem, kam přichází mnozí milovníci umění, je Museums-Quartier. Na velké ploše sídlí hned několik muzeí a galerií. Nejmodernějšímu umění je zasvěcené Muzeum moderního umění, zkráceně MUMOK. Zde se návštěvník může seznámit s nejnovějšími uměleckými trendy. V Leopoldově muzeu pak mají rozsáhlý soubor děl Egon Schieleho, který tvořil ve druhém desetiletí dvacátého století (zemřel v roce 1918 ve svých dvaceti osmi letech) a často pobýval v Českém Krumlově. Podobně jako Gustav Klimt si vytvořil svůj vlastní nezaměnitelný styl a zejména jeho expresionistické akty a portréty se nemusejí líbit každému.

K Burgringu přiléhá sídlo rakouských císařů Hofburg. Rozsáhlý komplex vystavěný v průběhu staletí v různých stavebních stylech byl dokončen až v roce 1913. A k vidění je tu třeba apartmá císaře Františka Josefa I. a prostory obývané oblíbenou císařovnou Sissi, kterou v několika filmech nezapomenutelně ztělesnila slavná rakouská herečka Romy Schneiderová. Pozoruhodná je dále sbírka starých církevních i světských klenotů, jimž vévodí koruna z desátého století.

Před Hofburgem je jedno ze stanovišť kočárů tažených koňmi. Naopak za Hofburgem v ulici vedoucí k vídeňským Příkopům je slavná cukrárna Demel, která své zákusky dodávala i na císařský dvůr. V jedné z úzkých uliček otevřeli v roce 1939 dnes



známou a oblíbenou kavárnu Cafe Hawelka. Bohužel už nemá takovou atmosféru jako dřív, kdy se intelektuálové ztráceli v oblacích kouře.

Ale zpět na Ring. Přímo u něj stojí proti sobě dvě na první pohled identická muzea. Přírodovědecké s velkou sbírkou přírodnin a kolekcí drahých kamenů a Kunsthistorické, které patří k největším světovým muzeím zaměřeným na výtvarné umění. Je tu zastoupené umění Egypta a Dálného východu, řecké i římské. V části zvané Kunstkammer vystavují pozdější evropské plastiky a užité umění. V obrazárně nechybí díla Pietera Brueghela staršího, Španěla Velázqueze i holandského barokního mistra Jana Vermeera.

Znavení prohlídkou muzeí a galerií si můžete odpočinout ve Volksgarten. Nevelký park je půvabný zejména v čase, kdy kvetou růže, kterých tu roste nepřehledné množství druhů. A nebyla by to Vídeň, kdyby tu nestála zahradní kavárna.

Hned u zahrady se nachází jedno z nejvýznamnějších divadel, ve kterých se mluví německy. O velkém talentu českého herce Pavla Landovského svědčí fakt, že právě v prestižním divadle Burgtheater dostal po své emigraci do Rakouska angažmá. I Burgtheater musel být po válce nákladně rekonstruován.

Naproti divadlu stojí impozantní novogotická vídeňská Nová radnice s téměř sto metrů vysokou věží. Park před ní slouží v předvánočním čase jako místo tradičního adventního trhu. Mezi stánky se tísní stovky lidí, kteří popíjejí třeba vánoční punč. Podstatně klidnější a příjemnější je skromnější adventní trh před Karlskirche.

Na jednu významnou a působivou stavbu bych málem zapomněl. Neoklasicistní budova rakouského parlamentu má impozantní vstup a bohatou sochařskou výzdobu. Římští senátoři by se tady cítili jako doma. Ring pokračuje dál, ale to nejzajímavější v jeho okolí už má turista za sebou.





Když Jan Svatopluk Presl, jeden z nejvýznamnějších českých přírodovědců 19. století, pojmenoval bleduli, pravděpodobně ani netušil, že se tento trefný a hezký novotvar z doby národního obrození udrží až do dneška a že se toto slovo stane jedním ze synonym přicházejícího jara.

Prameništní olšina uprostřed lesa Jechovec je místem výskytu nejbohatšího naleziště bledule jarní na Českomoravské vrchovině. Návštěva relativně malého kousku lesa je nezapomenutelným zážitkem, protože koberec bledulí, který se před vámi v jeden moment rozbílí, je dechberoucí. Od roku 1982 je toto naleziště o rozloze 3,08 hektarů vyhlášeno přírodní rezervací. Podobných míst je v rámci naší republiky asi 25 a i přes přísná opatření je lze navštívit, protože jimi většinou prochází značená stezka. To platí i pro naleziště v Jechovci.

Až je uvidíte, našlapujte obezřetně a zlehka. Nejen pro tu krásu okolo, ale také proto, že se určitě nacházíte v podmočeném lese. Bledule mají rády vlhkou a podmáčenou půdu, která nikdy nevysychá.



## Přírodní rezervace Jechovec



informační systém



STANDA BERNARD FRČÍ NA KARATU  
A NA ČEM JEDETE VY?





**BERNARD**

*Pivo*



DALŠÍ ČÍSLO V ČERVENCI!



Svět se zbláznil, držme se.